Bruno Würtz

DOCTRINA DESPRE TEOCRAȚIE
A
”MARTORILOR LUI IEHOVA”

Extras din

”Doctrinele principalelor secte ale creștinismului contemporan”

Universitatea din Timișoara

Centrul de Științe Sociale

1984

În acest capitol, fiind vorba despre un caz limită al sectarismului eshatologic, de filiație doctrinar-adventistă și determinat în mare parte de particularitățile personalităților fondatoare și conducătoare, vom parcurge mai întâi, cu precădere, două biografii - cea a lui Russell și cea a lui Rutherfort. Fără ei, doctrina "martorilor" ar rămâne în mare parte o enigmă pentru cercetător.

ANTECEDENTELE:
CHARLES TAZE RUSSELL

Născut la 16 februarie 1852, în Old Alleghany (astăzi parte a orașului Pittsburg), intră la 11 ani în comerțul de confecții al tatălui său și devine în curând asociat coproprietar al întreprinderii. Manifestă un puternic interes religios, dar e nemulțumit de doctrina predestinării, profesată de biserica sa congregaționalistă. În 1869 iese din biserică, frecventând o vreme cercuri de sceptici.

În 1870 ajunge în contact cu adventiștii și își consolidează convingerile religioase. Până în 1875, împreună cu alte cinci persoane, studiază sistematic Biblia. **Adventiștii tocmai credeau pe atunci în revenirea lui Iisus Hristos în anul 1874.** Tânărul Ch.T. Russell respinge credința în revenirea fizică, întrupată, vizibilă, susținând **ideea revenirii invizibile.** Despre acest subiect publică în 1874 o foaie

volantă intitulată *"The Object and Manner of Our Lord's Return"* în 50.000 exemplare.

În 1876, Cercul de studiu biblic, pe care îl frecventa, îl alege "pastor". În același an ajunge în contact cu H.N. Barbour din Rochester, conducătorul unei grupări adventiste, strânse în jurul unei reviste lunare *"The Herald of the Morning"* devenind redactor. Gruparea lui Russell fuzionează cu gruparea lui Barbour. Se plănuia publicarea unei cărți cu concepțiile doctrinare comune.

Aceasta apare în 1877, în redacția lui Russell și Barbour, sub titulatura *"Three Worlds or Plan of Redemption" (Trei lumi sau planul mântuirii)*. Această primă expunere a doctrinei lui Russell conține deja concepția despre parusia invizibilă a lui Hristos în toamna anului 1874 și perioada de judecată de 40 de ani, în 1914, urmând să se edifice Împărăția lui Dumnezeu. Russell își vinde participarea la întreprinderea comercială a tatălui său (obținând 250.000 dolari) și devine predicator itinerant. Se desparte de gruparea lui Barbour în

1878, în urma unor diferențe doctrinare. Sub influența criticii liberale a Bibliei, Barbour negase moartea lui Hristos ca "preț de răscumpărare". În 1879 Russell întemeiază revista *"Zion's Watch Tower and Herald of Christ's Presence"* cu program doctrinar eshatologic. În același an se stabilește definitiv la Pittsburg, căsătorindu-se cu o colaboratoare. Pasiuni și ambiții doctrinare vor duce la destrămarea acestei căsătorii în 1903 și la divorț în 1906.

ANVERGURA PROPAGANDEI RELIGIOASE SECTANTE

La început Russell își ținea conferințele în biserici. În curând însă conflictele doctrinare vor duce la tensiuni insuportabile. În 1881 Russell declară că Hristos cel prezent în chip nevăzut, a repudiat biserica nominală încă din anul 1878. În consecință, Russell cheamă la "ieșire", la despărțire de biserici. Russelismul devine sectă aparte. Pe cititorii

revistei *"Watch Tower" (Turnul de Veghe)* îi adună în asociații cu numele de *ekklesie*, le editează o carte de imnuri și cântări proprie și introduce "Cina" unică odată pe an în ziua de Passah. Ekklesiile își alegeau "bătrânii" și considerau ca principala lor sarcină **să răspândească tratatele lui Russell**.

În 1881 se întemeiază la Pittsburg *"Zion's Watch Tower Tract Society" (Asociația de Tractate Turnul de veghe din Sion)*. Russell redactează de zor foi volante și tractate pe care le răspândește în tiraj de masă. Apoi recrutează colportori ca urmau să-și asigure existența numai din răspândirea tipăriturilor sale. *"Casa Bibliei"* din Pittsburg devine neîncăpătoare, și din 1909 are loc o extindere la Brooklyn în două clădiri cu birouri, tipografie și spațiu pentru 30 de funcționari.

Concomitent se întemeiază *"People's Pulpit Association" (Asociația amvonului popular)* care în 1939 va adopta denumirea notorie de *"Watch Tower Bible and Tract Society"*. La revista "Turnul de veghe„ se mai adaugă un periodic lunar

care apare sub mai multe denumiri. Vastele întinderi ale continentului nord-american încep să devină și ele neîncăpătoare pentru activitatea lui Russell. Încă din 1881 au fost expediate în Anglia 165.000 foi volante, iar în 1914 se întemeiază aici *"International Bible Students Association"*.

Pe măsură ce se apropia scadența predicției Russeliene (1914 – instaurarea teocrației pentru o mie de ani) creștea și avalanșa de tipărituri. Pe lângă răspândirea în masă anonimă, Russell își expedia predicile către redacțiile a 30.000 ziare din America și Europa. În 1911-1912 întreprinde un turneu prin lume. În Statele Unite călătorea cu trenuri speciale și mare alai. Anual mergea în Europa. Numărul predicatorilor și colportorilor creștea continuu. Adunările propagandistice se țineau în lanț. Numai în 1911 au avut loc 12.113 adunări de răspândire a russellismului. Cu un simț extraordinar pentru eficiența mijloacelor moderne de răspândire, russelliștii creează o grandioasă "foto-dramă a creației"[1] în patru

[1] Proiecții fotografice sincronizate cu muzică și grai pe discuri.

reprezentații a câte două ore fiecare, cu care erau cuprinse mai multe milioane de spectatori. Se spune că Russell ar fi străbătut peste 1,6 milioane km, ar fi ținut peste 30.000 predici și ar fi scris cărți cu un total de 50.000 pagini.[2]

Opera sa principală e intitulată "Studii scripturistice". Cele șase volume sunt supranumite și "Cheia Bibliei"; întreaga lucrare a fost răspândită încă din timpul vieții autorului, în 16 milioane de exemplare. Ch.T. Russell moare neconsolat la 31 octombrie 1916, întorcându-se de la un turneu de conferințe.

Instaurarea mileniului teocratic, prezisă pentru 1914, nu avusese loc, iar profetul se străduise să depășească descurajarea generală prin inițierea unui nou efort doctrinar și exegetic. Îngrijorarea sa cu privire la soarta mișcării nu era întemeiată, pentru că, după cum s-a putut vedea și din istoria adventismului, asemenea fenomene, odată declanșate, își urmează cursul cvasi-necesar ireversibil după o logică internă proprie. Alimentate de perenitatea unei structuri antropo-

[2] Kurt Hutten, *Seher. Grubler. Enthusiasten*, Quell-Verlag, Stuttgart 1968, ediția a II-a, p.79

ontice cum e speranța de mai bine precum și de interesul enorm pe care-l întâmpină orice făgăduință utopică, ele nu cunosc descurajare sau extincție.

ARHITECTUL SECTEI: JOSEPH FRANKLIN RUTHERFORD

Succesorul la conducerea sectei, J.F. Rutherford, născut într-o familie de baptiști, alesese inițial cariera de jurist, în care a cunoscut ascensiunea, fiind pe rând avocat, procuror și judecător. În 1907 devine jurisconsult al societății "Turnul de veghe", încă declarat supraconfesionale. S-a instalat apoi la conducere cu preocupări susținute de consolidare a poziției sale prin inadvertențe și substituiri în editarea operei postume a lui Russell și mai târziu prin intervenții doctrinare radicale, ceea ce a dus implacabil la sciziune.

Încercând să atribuie colectivului de conducere, în interes propriu, daruri profetice, e contrazis energetic de către patru din cei șapte membri ai directoratului. Rutherford îi exclude și odată cu ei se despart de societatea "Turnul de veghe" circa 4.000 de aderenți care, la rândul lor, se divid în alte secte, fiecare cu pretenția de a fi rămas fidelă lui Russell.

Sub Rutherford, societatea părăsește finalitatea îngustă de propagare a învățăturii și a scrierilor conducătorului și devine **comunitate eshatologică**. Dacă până acum aderenții purtau tot felul de denumiri imprecise (ruseliști, milenariști ai zorilor,cercetători serioși ai Bibliei), începând congresul de la Columbus (Ohio) din 1931, ei adoptă denumirea actuală de *"Martori ai lui Iehova"* (conf. Isaia 43.10-12), iar în 1953 societatea sectantă se autodefinește ca "organizație teocratică", arogându-și calitatea de *"Societate a Lumii noi"*. Odată cu această exclusivistă supraestimare a importanței proprii, sunt repudiate anatemic toate celelalte comunități creștine.

Sub Russell, denumirea de "cercetător al Bibliei" mai semnificase toleranță și autodefinire supraconfesională. Sub Russell, aderenții "Turnul de veghe" se distanțau public de orice intenții sectante și se declarau solidari cu toți credincioșii în Hristos.

Rutherford rupe definitiv slabele legături bisericiste ale societății, transformând societatea definitiv în sectă de sine stătătoare, atât doctrinar cât și organizatoric.

Sub aspect comportamental, implicațiile cele mai grave a avut-o **doctrina lui Rutherford despre "noua națiune"**. Împărăția lui Dumnezeu, care urmează să se instaureze "în curând", are de pe acum prelungiri în existența cosmocrată prin aderenții organizației, care s-au născut ca "națiune sacră" în anii 1914-1918.

Numai națiunea scară va supraviețui. Celelalte națiuni sunt sub sceptrul lui Satan și vor pieri. Odată cu adoptarea acestei doctrine, Martorii lui Iehova repudiază statul și toate celelalte structuri, precum și legăturile sociale, inclusiv cele de

natură afectiv-subiectivă. Patriotismul devine valoare negativă. O primă repercusiune se anunță încă în 1917, când aderenții lui Rutherford refuză ordinul de chemare sub arme în SUA. Se fac arestări masive. Membrii conducerii sectei, inclusiv Rutherford, sunt aduși în fața justiției și condamnați la 20 ani de închisoare. Eliberați pe cauțiune în 1919, ei reușesc să obțină achitarea în 1920. Organizația devine acum intransigentă și eshatologic-rigoristă.

În 1919, la adunarea de la Cedar Point (Ohio), se declară pentru prima dată deschis distanțarea față de reglementarea paulină a raporturilor credinciosului cu autoritatea de stat (Romani 13,1-7)[3]. Rutherford scrie și publică, până la moartea sa în 1942, 18 volume mari, 32 tractate și imprimă o mulțime de discuri, ascultate de milioane de oameni.

Organizația renunță la ultimele principii democratice și este condusă din ce în ce mai energetic și autoritar.

[3] Distanțare asupra căreia, în pofida doctrinei mai recente a "supunerii relative", organizația teocratică MI nu a revenit niciodată în mod serios.

Conducătorii locali nu mai sunt aleși de adunare, ci numiți de sus și supravegheați. Colportorii nu mai sunt angajați; Rutherford impune concepția că fiecare membru este obligat să susțină secta în calitate de "vestitor". Conducerea sectei, înzestrată cu puteri discreționare, revendica teocrația, guvernarea teocratică, adică dictatul nedisimulat, dat tabuizat, sacralizat prin doctrină.

În raport cu statul și din punct de vedere juridic, conducerea se camuflează ca "firmă de afaceri" care se ocupă cu editarea de literatură religioasă.[4]

După statut, societatea are un **comitet de direcție** care se completează din rândurile a câtorva sute de membri activi. Comitetul de direcție numește pe cei șapte membri ai **directoratului** și pe președinte. Marea masă a "martorilor" nu are nici o influență asupra constituirii conducerii. În sânul conducerii domină dictatul președintelui. Nu se admit replici

[4] Denumirea oficială: Watch Tower Bible and Tractat Society și International Bible Students Asociations, cu sediile centrale la New York, SUA.

contradictorii. Critica este sancționată cu excluderea. Cine contrazice conducerea este de la diavol.

Succesorul lui Rutherford a devenit, în 1942, Nathan Homer Knorr[5], care nu se deosebea prea mult de predecesori. Lucra de zor și neîntrerupt la perfecționarea aparatului propagandistic, călătorea de-a lungul și de-a latul globului, lua cuvântul la tot felul de congrese mondiale, scria tractate și nu înceta să-și impulsioneze oile și păstorii în vederea grăbirii instaurării teocrației mondiale.

Victor Kernbach[6] ne dezvăluie numele actualului "responsabil internațional": Nathan Nort.

[5] Născut la 23 aprilie 1905 la Betlehem, Pennsylvania, SUA.
[6] *Biserica în involuție*, Ed. Politică, București, 1984, p.228

ISTORIE
COSMOCRATĂ ŞI TEOCRAȚIA

Sâmburele motivațional al doctrinei acestei secte este, încă de la debut, prin activitatea literar-profetică a lui Russell, **aspirația către fericire**, o fericire mai certă, mai reală, nesfârșită și neumbrită de paralela torturilor unui iad coexistent și la fel de veșnic. "Martorii lui Iehova" (MI) coboară această fericire din incertitudinea sa ceresc-spiritualizată în imagini plastice pe pământul reorganizat teocratic, istoria nefiind altceva decât calea plină de peripeții către redobândirea paradisului pierdut, calea de la paradisul lui Adam la "împărăția" terestră a lui Dumnezeu de după sfârșitul prin crah al cosmocrației umane satanizate.

Urmându-l pe Russell, "martorii" decriptează din Biblie cu multă fantezie, următoarea fabulație. Iehova a creat pământul, paradisul și pe om. Prima pereche de oameni a fost creată patru milenii înaintea erei noastre. Unul din heruvimi,

cu numele de Lucifer, a fost numit șef al primei teocrații pe pământ. Dovedindu-se trufaș și nesupus, Lucifer se revoltă uzurpând locul lui Iehova. Urmează judecarea și destituirea lui Lucifer care devine Satan.

În această calitate, el are un termen de 6000 de ani până la nimicirea sa totală, timp în care trebuie să-și demonstreze antiteza.

Iehova, ultragiat de păcatul luciferian, trebuie să justifice și el. În lupta cu Satan, el va demonstra superioritatea puterii sale la capătul celor 6.000 de ani, când Satan și lumea guvernată după principii satanice vor fi dat faliment. Faliții urmează să fie radiați din existență, neantizați.

Imaginea acestui prim stăpânitor teocratic MI cred că o văd zugrăvită în chipul "împăratului Tirului", conform Ezechiel 28.12-19. *"Ajunseseși la cea mai înaltă desăvârșire, erai plin de înțelepciune și desăvârșit în frumusețe. Stăteai în Eden, grădina lui Dumnezeu, și erai acoperit de tot felul de pietre scumpe... Erai un heruvim ocrotitor, cu aripile întinse...*

Ai fost fără prihană în căile tale, din ziua când ai fost făcut, până în ziua când s-a găsit nelegiuirea în tine… te nimicesc heruvim ocrotitor… Ți s-a îngâmfat inima din pricina frumuseții tale, ți-ai stricat înțelepciunea cu strălucirea ta. De aceea te arunc la pământ… Ți-ai spurcat locașurile sfinte; de aceea scot din mijlocul tău un foc care te mistuie și te prefac în cenușă pe pământ, înaintea celor ce te privesc".

Locul dramei este pământul, spectatorii, actorii și victimele sunt oamenii. Iehova și Satan se înfruntă în chip de oameni de-a lungul veacurilor și mileniilor, adunând în jurul lor adepți.

Seducând-o pe Eva, Satan a avut inițial un avans și conducea scorul pentru că reușise să-l inspire și pe Adam la păcat. După căderea Evei, Adam avea de ales· să-l urmeze pe Dumnezeu? Atunci ar fi trebuit să se despartă de Eva și nu ar mai fi putut îndeplini porunca divină de a popula pământul. De aceea el a mâncat din fructul oprit și a pierdut dreptul la viață veșnică.

Oamenii sunt cu toții muritori. **Ei nu au suflet nemuritor. Între om și animal nu există nici o deosebire în această privință.** Murind, omul "adoarme" în inconștiență. Prin urmare, nu există viață de dincolo de moarte, nu există iad, nu există torturi în infern... Lui Russell i-a plăcut atât de mult ideea aceasta, încât a contribuit cu 40.000 dolari la răspândirea cărții sale intitulată *"Ce spune Scriptura despre iad?"*. Cititorii religioși au manifestat un interes atât de viu pentru vestea eliberării de coșmarul unui iad etern, încât cartea a ajuns la unul din cele mai mari tiraje.

Totuși, frica, groaza de aneantizare a rămas în continuare motivația dominantă a "martorilor".

Învățăturile MI descriu lumea actuală sub **dictatura spirituală și politică** a lui Satan. Satan este "dumnezeul" neamurilor. El a întemeiat statele, organizațiile bazate pe economia bănească, el a înălțat edificiul religiilor și al bisericilor. Adepții marilor religii nu se închină în realitate lui Dumnezeu, ei îl adulează pe Satan în a cărui slujbă se află.

Preoții, teologii, papii sunt servi ai lui Satan. Religia instituționalizată este "curva cea mare" și reprezintă partea cea mai rea a structurilor social-politice. Bisericile, politicienii, negustorii îl reprezintă pe Antihrist, ei îi persecută pe MI și seduc popoare.

Primul MI a fost Abel, cel ucis de Cain. Au urmat un șir de alți martori până la Moise. În 513 î.Hr., Iehova își răscumpără un popor întreg, Israelul, dându-i o guvernare teocratică. În anul 606 î.Hr. – începutul exilului babilonic) i se retrage acestui popor privilegiile divine din pricina nesupușeniei regilor săi. Începe perioada neamurilor cu o durată de 2520 ani. Lovitura cea mai puternică i-o administrează Iehova lui Satan, trimițându-l pe Iisus în misiune. **Iisus nu este a doua persoană a divinității.** El a fost creat ca existență pre-umană și a purtat numele de Mihail. Devenind om, el a părăsit slava sa cerească, și condiția sa de duh, a rezistat vitregiilor pământești și ispitelor satanice, dovedindu-și perfecțiunea.

"Primul Adam" și-a ratat dreptul la viață, "al doilea Adam" (Iisus Hristos) și l-a dobândit prin ascultare. De aceea a și fost reînviat din morți de către Iehova. Iisus Hristos nu a păstrat viața sa umană pentru sine, ci a rămas în viața sa de duh. De aceea a și putut să-și transfere dreptul la viață umană eternă urmașilor lui Adam, născuți fără drept de viață. Iisus este răscumpărătorul. El a dobândit, pentru cei morți, posibilitatea de a se reîntoarce la viață și de a se decide încă o dată, în perioada Mileniului teocratic, pentru Dumnezeu și cu aceasta pentru paradisul terestru cel veșnic. Acordarea acestei șanse este și în spiritul echității, întrucât oamenii fuseseră atât de orbiți de domnia lui Satan, încât nu au putut cunoaște voia lui Dumnezeu.

Evanghelia despre Împărăția lui Dumnezeu, adusă în lume de Iisus, a fost în curând alterată prin uneltirile lui Satan. Apostazia a culminat în anul 325, când împăratul

Constantin îl condamnă și exilează pe Arius[7], adversar al dogmei trinității.

Iehova este Dumnezeu unic, Iisus nu e Dumnezeu, nici Duhul Sfânt nu e persoană divină, ci energia emanată de Iehova, prin care acesta își împlinește intențiile.

Doctrina despre divinitatea compusă din trei persoane, doctrina despre nemurirea sufletului, sunt erezii târzii ale bisericii. Biblia zăcea ferecată în cavoul unei limbi moarte, și în biserică intra alaiul preoțesc de origine păgână.

La "ereziile" inițiale, MI invocă și altele: învățătura despre transubstanțierea pâinii și vinului Cinei, introducerea unor sărbători inexistente în Biblie, ca de pildă Crăciunul, conservarea simbolurilor păgâne din cultul phalic al organelor genitale în erecția turnurilor de biserici, semnul crucii (Hristos a murit țintuit de un stâlp), semnul peștelui, pâinile pascale, nimbul sacral – toate acestea sunt trecute pe lista de păcate ale bisericii apostate.

[7] În domeniul hristologiei, MI îmbrățișează erezia arian-nestoriană.

Rechizitoriul sectant e neînduplecat· avidă de putere, biserica ar fi instituit o ierarhie trufașă cu titluri și demnități, cu un lux și fast neprevăzute nicăieri în Scriptura sacră. Biserica se comporta ca o putere lumească, încheia alianțe cu statele, rezolva afaceri politice sau comerciale, susținea serviciul militar, participa la conflictele politice, organiza întruniri mondene, manipulații financiare, deforma cuvântul Bisericii printr-o critică liberală a Bibliei, adoptând teorii filozofice moderne și teorii evoluționiste.

Întocmind acest dosar, MI nu uită să-și pomenească predecesorii, diversele încercări din istoria bisericii de a pune capăt acestui dezmăț satanic.

Waldensii, wiklifiții, Luther – cu toții ar fi făcut o critică de aceeași esență cu a Martorilor. Dar fără continuitate, pentru că au fost reprimați și, de fapt, nici nu ar fi răzbit la adevărul întreg.

Cotitura începe cu Russell. El introduce perioada eshatologică. Acum se exhumează întregul adevăr, se

revelează planul lui Dumnezeu cu lumea, se demască uneltirile lui Satan. Lumea veche e pe terminate. Împărăția lui Dumnezeu e iminentă. Iehova își adună Martorii și creează, cu ajutorul lor, o organizație teocratică. Prin organizația MI, Dumnezeu acționează în etapa finală a istoriei, pregătind nimicirea religiilor, a neamurilor, și instituirea puterii sale pământești în paradisul terestru refăcut.

În doctrina MI nu există cer și nu există iad pentru creatura mântuită. Viața viitoare nu se desfășoară extraterestru sau transmundan, ci literalmente **pe acest pământ.** Cine nu poate deveni cetățean al Împărăției lui Dumnezeu pe pământul teocratic reorganizat, va fi nimicit.

"Împărăția" e descrisă în culorile cele mai îmbietoare. La etajul ei inferior vor guverna patriarhii credinței, cucernicii Vechiului Testament. Pământul va fi transformat într-un paradis. Va fi o plăcere să-l locuiești. Poliție și bariere vamale nu vor mai exista, nici proprietari particulari asupra pământului sau speculanți. Neamurile nu se vor mai război

pentru teritorii. Hristos, regele, va dispune de pământ și îl va împărți oamenilor. Până și animalele vor fi încheiat pace cu semenii și cu omenirea.

Nu vor mai exista boli, ni va mai fi moarte. Oamenii vor trăi veșnic, ascultând poruncile lui Iehova. Deosebirea dintre sexe nu va mai fi și prin urmare nici înmulțire sexuală și primejdia suprapopulării. Bătrânii vor întineri, cortegiile funerare nu vor mai fi văzute, cioclii se vor reprofila, iar dricurile vor fi transformate în trăsuri de amuzament.

Un amestec de utopie, mitologie, ficțiune, beletristică și alte producții fanteziste – toate cu un simulacru de temei biblic – aceasta este doctrina unei secte, demascată de chiar majoritatea cultelor ca stare maladivă și rătăcită a religiozității.

NOILE EȘECURI ALE PROFEȚIEI ESHATOLOGICE

Russell era convins că Biblia conține un calendar cu termene precise pentru diferitele evenimente, mai ales pentru cele eshatologice. Adepții săi își propuneau să studieze cu asiduitate textele sacre, pentru a descoperi aceste date, întrucât Iehova le-ar fi ascuns vederii profane.

După Russell, prima pereche de oameni a fost creată în 4126 î.Hr. Durata totală a lumii fiind de 7000 ani din care 1000 revin teocrației finale, rămân șase milenii de istorie cosmocrată sub semnul păcatului, sub domnia lui Satan și cu deviză antropocentrică.

Dacă numărătoarea ar fi început cu anul 4126 î.Hr., sfârșitul celor 6000 de ani trebuia să fi fost în 1874 d.Hr. De vreme ce nu a fost, se spune acum așa: parusia nu s-a produs încă în chip vizibil. Din octombrie 1874, Hristos se află, **invizibil**, ca ființă spirituală, în spațiul aerian superior.

Despre venirea sa nu mai trebuie vorbit la timpul viitor. Hristos a venit. Dar "preluarea" puterii **durează**.

Întâi el a trezit din morți pe apostoli și pe martiri, adică "turma mică". Aceasta se află acum în spațiul circumterestru pentru a-l întâmpina pe Hristos.

Toți credincioșii adepți ai lui Russell, care mor, sunt imediat transformați în ființe spirituale și înălțate la Hristos. În 1878, tuturor *bisericilor li s-a retras harul.* Copiii lui Dumnezeu au fost chemați afară din bisericile părăsite de harul divin. S-a pregătit apariția Turnului de veghe, s-a demarat sfârșitul perioadei de orbire a Israelului. Începând cu 1874, credincioșii russelliști numărau 40 de ani până la ziua glorioasă a inaugurării Mileniului teocratic. 40 de ani "de recoltă", de încercări, de răfuire și recompensare. *1914 avea să aducă încheierea definitivă a istoriei cosmocrate și instituirea Împărăției lui Dumnezeu.*

Dar anul 1914 nu a adus nici el Împărăția promisă și pacificarea divină a pământului, ci dimpotrivă, începutul unei

pustiitoare conflagrații mondiale. Decepția adventistă nu mai lua acum nici pe departe proporțiile celor anterioare (milleriene). *Comunitățile eshatologice erau obișnuite cu asemenea eșecuri* și le surmontau fără prea mari eforturi și pagube sufletești. În 1918, Rutherford propune un nou calendar de scadențe: evenimentul mult așteptat urma să se petreacă în 1925. Titlul scrierii lui Rutherford promitea lumii că *Milioane de oameni astăzi în viață nu vor muri niciodată.* Când, în 1925, devenise evident că predicția nu s-a adeverit, Rutherford îi mângâia pe credincioși cu formule de tipul "în curând". El nădăjduia "cu încredere" că *nu va mai trece un secol de la împlinire (!).* Într-o explicație ulterioară se spunea că *evenimentul nu putea avea loc din pricina sarcinilor pe care le mai au de făcut Martorii.*

De fapt, în 1925 s-au retras din circulația doctrinară toate calendarele de termene, *renunțându-se pentru viitor la orice predicție calendaristică.* Totuși anul 1914 a fost reținut și interpretat ca moment de izbucnire a evenimentelor

eshatologice. În 1914 Hristos ar fi urcat pe *tronul lumii celei noi* și ar fi declanșat *bătălia împotriva forțelor satanice*, care la ora aceea se mai aflau și ele în ceruri. Bătălia a durat trei ani și jumătate și a sfârșit cu *doborârea lui Satan* și a îngerilor săi din cer *pe pământ*.

Înfuriat, Satan adună de atunci națiunile în jurul său, pentru a putea continua pe pământ lupta împotriva lui Hristos. Anii de după 1918 sunt de aceea marcați de beligeranță, seducție pecatologică și suferințe. MI se cred profund implicați în aceste evenimente. Ca într-un alt delir sistematic al unei imposibile schizofrenii paranoide colective, *întreaga lume e împotriva lor și ei sunt împotriva întregii lumi satanizate și condamnate la pieire.*

Partidele potrivnice, respectiv comunismul și democrația occidentală, două lagăre prefigurate de Daniel 11.40-45, se află în luptă încă din 1918. Lupta nu încetează nici după al doilea război mondial. Sunt forțele destructive ale lui Satan. Ambele vor fi nimicite în bătălia apocaliptică de la

Armaghedon. De ce le aţâţă Satan una împotriva alteia, când ar avea tot interesul să le unească în lupta antihristică – aceasta nici un Martor nu poate explica satisfăcător. Martorii suferă cu toţii de un straniu autism· în contact cu realitatea, gândirea lor, dacă coincide într-adevăr cu doctrina, e cel puţin dereistă.

Pe lângă întronizarea lui Hristos, anul 1914 înseamnă pentru Martori şi *începutul organizaţiei lor teocratice aici pe pământ*. Dracul a reuşit să instaureze o împărăţie proprie şi să producă confuzie, tulburare, crize printre Martori. Au avut loc sciziuni, schisme şi apostazii. Prin intervenţia lui Iehova, Martorii se reorganizează, şi la al doilea congres de la Cedar Point, în septembrie 1922, are loc *condamnarea publică a structurilor politice*, iar la Congresul de la Londra în mai 1926 a urmat *condamnarea ideilor bisericist-religioniste*.

O ultimă încercare de tensionare a expectativei eshatologice are loc în 1966, când conducerea organizaţiei MI anunţă că *sfârşitul va veni în 1975*.

La această datare s-a ajuns prin "corectarea" cronologiei lui Russell. Data creării lui Adam și Eva ar fi fost 4026 î.Hr., prin urmare cei 6000 de ani se epuizează în 1975. Din eșecurile anterioare organizația a învățat însă că nu trebuie să fie prea categorică în predicții. "La Dumnezeu toate sunt posibile", "s-ar putea să fie" etc. – toate aceste formule demonstrează cât de conștienți sunt conducătorii cultului de *necesitatea menținerii angoasei și a expectativei eshatologice, singura motivație a poziției antistatale, antisociale, antibisericești* specifice MI.

ARMAGHEDON

Organizația și doctrina Martorilor e "revoluționară". Dar revoluția nu o fac oamenii, ci Iehova. Instaurarea "Împărăției" trece printr-un fluviu de sânge. Lumea veche trebuie nimicită, și ea nu va ceda de bună voie. Organizația lui Satan va pieri, împreună cu inspiratorul ei, în *bătălia de la*

Armaghedon. Armaghedon este denumirea geografică pentru *Muntele lui Megiddo*. Numele acesta devine încă din antichitate simbol al prăpădului armat. În sens mai larg, este vorba de câmpia Iesreel, care împarte Palestina în două, ca o centură, de la Marea Mediterană până la Iordan.

La extremitatea sa vestică se află astăzi portul Haifa. Megiddo vine de la o temă ebraică și portă semnificația de ucidere, măcel. În istoria Orientului mijlociu, Megiddo e cunoscut ca loc al unor mari bătălii, astfel că termenul s-a încărcat de conotații, asocieri și trimiteri din cele mai înfricoșătoare, fiind cât se poate de potrivit pentru proiecția apocaliptică.

La Megiddo, israeliții l-au înfruntat pe Sisera (Judecătorii 5.19), la Megiddo a fost zdrobit Iosia de către faraonul Necho (2 Regi 23.29; Zah. 12.11). Proorocia din Ezechiel 38.8, 38.21, 39.2, 39.4, deși vorbește despre *Munții Israelului*, e localizată de exegeza religioasă tot la Megiddo.

După Pasedag, de pildă, bătălia apocaliptică va bântui pe trei fronturi (p.69)

1. În câmpia Iesreel, de la Carmel până la Tabor (cf. Ioan 3.9 și Apoc. 16.16)

2. În împrejurimile Mării Moarte (cf. Ioan 2.20 și 3.14; Ezech. 39.11)

3. În Valea Iosafat, la sud-est de Ierusalim. Toate acestea la sfârșitul celor xxx ani care au început cu 1979!

Dar să revenim la Martori, Pasedag fiind neoprotestant, "nesectant", supraconfesional.

În această bătălie, spun Martorii, vor pieri toți cei ce până atunci, în viață fiind, nu au adoptat doctrina lor – persoane, familii, așezări rurale și urbane, popoare și națiuni întregi. Autorii și publicațiile Martorilor se întrec în descrierea masacrului. După bătălie nu se vor afla destui supraviețuitori pentru a înmormânta cadavrele. Păsări de pradă și fiare vor fi invitate la ospăț. Hoiturile în putrefacție ale celor ce nu s-au supus lui Iehova vor îngrășa pământul.

Armaghedon înseamnă acordul final al dramei care a început cu căderea în păcat a primilor oameni. Dumnezeu "se justifică" într-un mod cumplit, dovedind lui Satan, în fața întregului univers, cine e stăpân aici și cine a avut dreptate, când i-a spus· *păcatul duce la moarte*, și când s-a contestat· *nu-i adevărat*. Este un Dumnezeu care se teme să nu i se ia dumnezeirea, să nu devenim ca el.

Prin urmare, justiție cu premisă arbitrară, răzbunare, masacru, moarte, vestesc și prevestesc MI celor ce nu se convertesc la ei. Nici urmă de Dumnezeu-milostivul, de iubirea și îndurarea Tatălui, de ispășirea prin persoana divină a păcatelor lumii. Mântuirea predicată de MI nu este o mântuire a lumii, ci un privilegiu al puținilor aleși și de fapt predestinați să intre în organizația teocratică.

ORGANIZAȚIA TEOCRATICĂ

Această organizație nu este operă umană ci creație a lui Iehova. Ea este partea vizibilă a organizației universale invizibile în frunte cu Iisus Hristos, constă din cei 144.000 de membri numiți în Apocalipsă și reprezintă Ierusalimul ceresc. Organizația teocratică întreține relații intime cu Iehova și ascultă numai de voia sa, fără să facă compromisuri cu lumea. De aceea nici nu poate greși. Ea este tot atât de infailibilă, pe cât de incoruptibilă. Nici o ademenire și nici o amenințare nu o pot abate din drum. Ea se află în centrul evenimentelor eshatologice și reprezintă instrumentul principal al lui Iehova în lupta cu Satan.

Prin Organizația teocratică, Iehova își comunică voia și hotărârile. Toate crizele, revoluțiile, războaiele sunt, în ultimă instanță, îndreptate împotriva ei. Toate programele social-politice și religioase ale lumii gravitează în jurul **sarcinii satanice de a distruge Organizația teocratică.**

Bineînțeles că Iehova nu permite așa ceva. Iehova ocrotește această organizație. Vai de cel ce se atinge de ea! Dușmanii ei sunt dușmanii lui Iehova. Organizația teocratică este singura purtătoare a harului și făgăduințelor de mântuire. Ea este duplicatul poporului Israel, fericitul popor al lui Iehova. Ea va fi salvată din fluviul de sânge al Amarghedonului și înălțată la rang conducător în Împărăția lui Dumnezeu.

În viitoarea Împărăție a lui Dumnezeu vor conduce împreună cu Hristos cei 144.000 de sfinți. **Masa credincioșilor** – după Victor Kernbach 1.700.000[8] – va avea sarcina unei rezerve de cadre în opera de construire a paradisului terestru.

După groaznica baie de sânge de la Armaghedon va fi necesară o imensă activitate de restaurare a pământului pustiit. Miliardele de oameni ale generațiilor trecute vor învia și vor popula pământul. De la această înviere sunt excluși

[8] *Biserica în involuție*, Ed. Politică, 1984 , p.288. Hutten dă o cifră mult superioară, conform capitolului despre *Sacramentele cultului*.

numai cei pe care Iehova i-a nimicit în judecăți precedente: cei care s-au înecat cu ocazia potopului, cei care au ars la Sodoma și Gomora, cei care s-au prăpădit în orașele galileene în urma profețiilor lui Iisus, dar mai ales cei din generația actuală, care nu au intrat în Organizația teocratică și au fost nimiciți în bătălia de la Armaghedon. Aceștia toți au fost definitiv **aneantizați.** Toți ceilalți vor fi înviați, luați în primire de membrii Organizației teocratice (sau al Societății Lumea Nouă) și îndrumați în activitate și reeducare. Pentru ei, învierea nu este deocamdată o ultimă șansă. Dacă vor fi ascultători mai ales într-o ultimă încercare, la capătul celor 1000 de ani, când Satan va fi pentru scurt timp, din nou descătușat pentru a-i ispiti, atunci vor trăi veșnic în perfecțiune umană pe un pământ paradisiac. Cei ce se opun și refuză cu îndărătnicie să se schimbe, vor fi executați de judecătorul Iisus Hristos.

Autodefinirea Organizației teocratice stă la baza centralismului ei profetic și autoritar. Directoratul de la

Brooklyn se consideră canalul de comunicare și legătură cu Dumnezeu. De aici concepția că omul de rând nu are nici o posibilitate de a intra în legătură directă cu Dumnezeu. Iehova nu tratează cu indivizi răzleți, ci cu organizații, cu Organizația sa teocratică. El tratează numai cu persoane dinlăuntrul acestei organizații. Ieșirea din Organizație înseamnă apostazie, înseamnă despărțirea de Dumnezeu, întoarcere sub dominația lui Satan, pierderea vieții veșnice, nimicire. Membrii organizației sunt considerați "sclavi ai lui Iehova", robi, slugi, servi, obligați la supunere și ascultare oarbă față de învățăturile și indicațiile centralei. Ordinele lui Hristos parvin organizației prin conducerea ei. Cine îl recunoaște pe Hristos, recunoaște organizația pe care o conduce Hristos. A face ce spune organizația înseamnă a face ce spune Hristos. Opoziția față de organizație sau față de conducerea ei înseamnă opoziție față de Hristos. Sancțiunile din partea organizației trebuie suportate ca din partea lui Dumnezeu personal.

Criticarea organizației este egală cu hulirea lui Dumnezeu. Pe deasupra mai e și primejdioasă, întrucât conducerea are dreptul divin de a hotărî pedepse. În calitate de "canal de comunicare" a lui Iehova, conducerea teocratică deține monopolul profeției. Conținutul profeției este întâi de toate doctrina despre urcarea pe tron a lui Iisus Hristos în 1914 și despre perioada eshatologică introdusă de acest eveniment. *Nici un Martor nu poate prooroci pe cont propriu.* Profeții mincinoși sunt aspru condamnați și pedepsiți, amintindu-se că la poporul teocratic al Vechiului Testament, Israel, proorocii mincinoși erau uciși prin lapidare (5 Moise 13.1-11). *E clar că Organizația regretă reglementările sociale care o împiedică să o pronunțe pedeapsa capitală și să o adopte în practica ei disciplinară curentă.* Dar și așa, conducerea are mijloace suficiente pentru a-și disciplina aparatul și masa adepților până la ultimul membru. Activiștii ei controlează și îndrumă adunările, rapoartele "vestitorilor", evidența întregii activități.

Fiecare Martor trebuie să întocmească un raport lunar asupra activității sale în slujba organizației (număr de ore, difuzare de tipărituri, vizite în case particulare, ore biblice în familie etc.). Dacă un Martor află că un alt Martor sau un membru al familiei sale întreține relații extraconjugale, e obligat să raporteze faptul pe cale ierarhică. Activiștii la rândul lor sunt controlați prin informatori ai Centralei. Astfel că nimeni nu scapă centralismului excesiv al organizației.

Spiritele cu aspirații democratice se autoexclud sau sunt, mai devreme sau mai târziu, expulzați. Şi invers, intrând în Organizație, indivizii se pun la dispoziția discreționară a unei forțe care îi va tutela nelimitat, pretinzând de la ei o renunțare definitivă la judecată și gândire proprie, la viață conform unor aspirații proprii.

"SACRAMENTELE" CULTULUI

Organizația nu are "sacramente" sau "taine". Folosim acest termen numai cu rol convențional, pentru a se putea exprima concis.

Botezul constituie momentul de încheiere a inițierii și preparării prozelitului. El e precedat de felurite demersuri transformatoare de personalitate, prin care viitorul Martor e convertit la doctrina Organizației teocratice. *După cum am mai arătat, motivația principală a convertirii este frica de Armaghedon (de nimicire) și nădejdea în continuarea existenței personale sub iminenta Împărăție a lui Dumnezeu.*

Candidatul e vizitat, invitat la adunări, obligat la studiu și repartizat pe lângă Martori cu experiență în vestire. Dacă s-a dovedit pocăit de viața sa anterioară, trăind în curăție morală și animat de zel pentru cauza Organizației teocratice, e botezat prin scufundare.

Cu ocazia botezului, el e întrebat:

1. Dacă s-a recunoscut păcătos înaintea lui Iehova, dacă recunoaște că are nevoie de a fi mântuit și că această mântuire vine de la Tatăl, prin Fiul său Iisus Hristos;

2. Dacă pe baza acestei credințe în Dumnezeu el s-a predat fără rezerve lui Dumnezeu pentru a face de acum încolo voia sa, așa cum i s-a revelat această voie prin Hristos Iisus și prin Biblie, sub inspirația Duhului Sfânt.

La ambele întrebări candidatul răspunde cu "da".

Botezul se repetă dacă reiese că prozelitul nu a dus o viață morală în momentul botezului sau dacă mai târziu a căzut în păcat. Botezul bisericilor e recunoscut numai dacă a avut loc înainte de 1918. După 1918, Iehova a repudiat bisericile și botezul oficiat de ele nu mai e valabil. Prin botez convertitul o rupe cu "creștinătatea apostată" și cu "păgânătatea", devenind cetățean al "lumii noi". Botezul îl consacră pentru vestire, îl ordinează "vestitor".

Cina e oficiată o singură dată pe an, la 14 Nissan, după calendarul mozaic. Ca și botezul, Cina nu este considerată

"sacrament", "taină", ci o simplă comemorare a morții lui Iisus. Pâinea și vinul nu sunt trupul și sângele lui Iisus. Prin urmare, nefiind "taină", nu e nici "împărtășire" și comuniune. Cina e prilej de hotărâre și făgăduință a participantului de a sluji lui Dumnezeu lui Iisus, de a-și sacrifica și a-și consuma viața în dăruire către Iehova. Față de botez, Cina e o gradare, o amplificare, și participantul preia acum sarcini speciale. El devine membru al "preoției împărătești" în sens restrâns și se jertfește, inclusiv prin moarte, adică se supune, ca și Iisus morții, pentru a participa la justificarea suveranității universale a lui Iehova.

Cina e oficiată și servită numai de o mică parte a Martorilor. Ea e destinată numai celor sfințiți, numai celor 144.000, numai "turmei celei mici" care, în viitoarea împărăție, va conduce împreună cu Hristos din cer.

Ceilalți martori, "oile celelalte", care vor popula partea terestră a Împărăției de o mie de ani, *participă la Cină doar ca spectatori.*

După statistica lui Hutten[9], în 1967 au luat Cina 10981 de "sfinți în viață", iar 2.195.612 "alte oi" au asistat ca spectatori.

MARTORII ŞI PORUNCA LOIALITĂȚII FAȚĂ DE STAT

Făgăduința a doua a botezului pretinde supunere necondiționată față de conducerea Organizației teocratice, întrucât "voia lui Dumnezeu" coincide cu indicațiile conducerii.

Lumea "puterilor politice, religioase și comerciale" fiind domeniul de suveranitate a lui Satan, martorul trebuie să i se sustragă. În patria cultului lor, SUA, ei respectă constituția, plătesc impozitele, își îndeplinesc îndatoririle de serviciu, dar nu participă la viața politică, la partide, la activități sociale, la acțiuni caritative etc., ei nu participă nici afectiv la grijile

[9] Hutten, op.cit, p.102 și urm.

publice, la destinul statului, refuză să salute drapelul național, se abțin de la vot, se opun serviciului militar, altor servicii suplinitoare și îndatoriri sociale "din motive de conștiință". Motivația nu e însă vreo mentalitate pacifistă, ci "porunca" despărțirii de națiune și stat, care sunt organizațiile lui Satan. Martorul e cetățean al alte lumi, al lumii noi. Lumea reală, cu valorile ei, cu țările, ideologiile, fronturile, blocurile ei, nu-i mai interesează.

Dar porunca supunerii față de autorități e parte componentă a doctrinei creștine. Capitolul 13 al Epistolei către romani conține celebra reglementare paulină cu privire la subordonarea creștinului față de autoritățile lumești. Pentru întemeierea unei atitudini educativ-preventive sau chiar recuperatorie prezintă aici interes înțelegerea dublei declarații de fidelitate creștină care, cel puțin ca doctrină a textului sacru, a rămas neatinsă și în bibliile organizației teocratice: *loialitatea față de ierarhia autorității laice și față de Dumnezeu*, e o atitudine care inițial nu era nicidecum

percepută ca un compromis, de care credinciosul ar trebui să se poticnească, ci mai degrabă ca o complementaritate firească, semnificativă pentru echivocul doctrinar-cosmologic al creștinismului dar și elocventă pentru natura conflictului dintre existență și aspirații, precum și pentru natura dialectică a fenomenelor de conștiință, în cele din urmă solidare cu tipul de comportament adaptiv.

Argumentul anti-iehovist cel mai eficace este cuprins tocmai în acele pasaje biblice care dogmatizează dubla subordonare creștină, ideea că dăruirea în credință, care consfințește libertatea religioasă și confesională, nu justifică vreo atitudine ostilă, anarhică, din partea aparținenților la cultele creștine.

Cerința constituirii lor legale este concomitent o cerință majoră a propriei lor scripturi sacre. Orice predică, cateheză sau interpretare a textului biblic în discordanță cu porunca loialității față de autorități este apostazie și va putea fi respinsă chiar de pe pozițiile Bibliei, fără să fie nevoie de

angajarea imediată a mecanismelor funcțiilor represive sau a altor replici dure, care nu au alt rezultat decât escaladarea propagandistică.

Firește, nu trebuie trecut cu vederea că textul sacru este insuficient pentru consolidarea atașamentului și a loialității creștinului față de conducerea statului. *Reglementările sunt oportuniste* și au în vedere subordonarea față de *orice autoritate* statală, exercitată de facto, indiferent de legitimitatea ei, indiferent de poziția ei față de religie și libertatea de conștiință, inclusiv autoritatea tiranică, uzurpatoare sau împilatoare, autoritate păgână, clericală sau atee. O singură autoritate ar antrena partinitatea Martorului· teocrația.

Dar aceasta este post-apocaliptică, prin urmare absentă. Ea e o instituție divină și nu poate fi proclamată de oameni, după cum au dovedit-o eșecurile calvine, zwingliene, anabaptiste etc.

Pentru creștin toate tipurile de stat pot fi la fel de îndreptățite, pentru că "stăpânirile care sunt au fost rânduite de Dumnezeu" (Rom. 13.1), sau la fel de odioase dacă cetățeanul "Împărăției cerului" – nereușind să răspundă imediat la solicitarea totală, fizică și psihică, din partea intereselor majore ale patriei sale lumești – va fi ostracizat din cetatea pentru care s-a rugat (cf. Ier 29.7)

Creștinul nu se va pute sustrage puterii lumești, apelând la Dumnezeu, pentru că însuși Dumnezeu în persoana Fiului[10] s-a supus ordinii sociale până la moarte, dând o pildă definitivă și irevocabilă ca răstignit (cf. Matei 26.52-53). Argumentul că Martorii nu recunosc divinitatea lui Iisus, nu schimbă datele problemei. Iisus rămâne și pentru ei pildă definitivă, atât ca atitudine loială fată de Dumnezeu și Cezar (cf. Matei 22.21, Marcu 12.17), cât și ca destin. De aceea, nimeni nu ridică nepedepsit mâna împotriva "stăpânirii".

[10] În cadrul Martorilor – martorul și judecătorul Iisus Hristos

Această reglementare iarăși nu înseamnă ascultare oarbă. Deși *Romani 13.1-7 nu pomenește nimic despre rezerve, ascultare și supunere fiind cerute necondiționat*, în Noul Testament găsim totuși texte care pot fi citate pentru motivarea altor atitudini. Matei 25.35-36 nu contrazice spiritul Predicii de pe munte, și nu poate fi înțeles decât caritativ.

Dar Fapte 5.29 diferă întrucâtva de formulările conformiste. Răspunzând Marelui Preot, care interzisese apostolilor să predice Evanghelia, apostolul Petru spusese: **"Trebuie să ascultăm mai mult de Dumnezeu decât de oameni!"** Martorii exagerează aici contradictoriu și, enunțând teza *"luminării progresive"*, ei susțin în ultima vreme doctrina *"supunerii relative"*. La o examinare atentă se descoperă însă că *între poziția paulină și cea petrină nu este nici o contradicție.* Dacă Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, similar Marelui Preot din contextul Faptelor Apostolilor, ar interzice unui Martor să predice Evanghelia, acesta ar putea răspunde cu

cuvintele lui Petru, respectând contextul unei situații analoage, fără a încălca porunca formulată de Pavel și fără a se contrazice cu propria sa recomandare din 1 Petru 2.13-14.

În replica din *Fapte*, Petru spusese "oameni", nu "putere" sau "stăpânire"; el contestase indivizi umani și în ultimă instanță autoritatea clericală, nicidecum statul ca instituție. La rândul său, Pavel legase ascultarea autorității de stat nu de virtuțile sau servituțile acesteia, sau acelora care o exercită, ci de **instituirea sa divină**, adică de existența sa obiectivă și necesară.

Ignorând această semnificație univocă a textului sacru, doctrinarii "teocrației" l-au răstălmăcit încă din 1928, afirmând că prin "autoritate" creștinii nu au înțeles guvernele statelor, ci pe Dumnezeu și pe Hristos, adică tot conducerea Organizației teocrate!

Începând cu 1963, când măsluirea va fi devenit prea izbitoare, s-a revenit asupra interpretării, cel puțin pentru condițiile democratice, recunoscându-se că "stăpânirile înalte"

din Rom. 13.1-7 sunt "stăpânirile politice ale lumii" și lansându-se doctrina despre porunca "ascultării relative". De altfel, din 1 Petru 2.3-17 și Tit 3.1 Organizația a trebuit să tragă concluziile exegetice unanim acceptate de creștinătate. Implicațiile au fost favorabile integrării sociale. Martorii au căpătat cuvânt de ordine, să se supună autorităților. Cu toate acestea, Organizația teocratică își păstrează distanța politică și abstinența civică decurgând din tezele ei doctrinare fundamentale, din exclusivismul și intoleranța tradițională a Mișcării.

MARTORII ŞI "APROAPELE"

Comportamentul Martorilor lui Iehova, după îndoctrinare, se modifică în sens profund antisocial. Patria, casa, societatea lor fiind Organizația teocrată, cei din afară nu-i mai interesează ca parteneri de raporturi sociale, ca ființe egale, cu care să cultive relații echitabile, pe bază de

echivalență și reciprocitate, ci doar ca obiecte ale misiunii. Cei din afară sunt "necredincioșii", adepții lui Satan, condamnații la pieire, de care nu te poți lega afectiv decât cu prețul propriei pierzanii, Familia Martorului se reorganizează sub presiune ca "adunare" cu plan de activitate teocratic. Copiii sunt îndoctrinați din fragedă tinerețe, inclusiv cu metode constrictive și pedepse corporale.

La vârsta majoratului, părinții trebuie să vegheze ca tinerii să nu se căsătorească cu "necredincioși". Neascultarea, nesupunerea duce în asemenea cazuri la înstrăinări definitive. În familiile mixte, partea "necredincioasă" este prelucrată cu insistență până cedează sau până se destramă familia. Nici un Martor nu va accepta să trăiască pasiv cu un "condamnat la moarte". Conviețuirea cu un "necredincios", adică un partener care nu a aderat încă la Organizația teocratică, echivalează cu tolerarea blasfemiei, a hulei, a crimei împotriva lui Dumnezeu și a vieții.

Ce proporții poate lua o asemenea dramă, rezultă din împrejurarea că *partenerul neconvertit poate fi salvat numai dacă moare înainte de iminenta instaurare a Împărăției* – numai în acest caz va fi înviat și va mai avea o șansă. Altminteri va pieri.

Toți neconvertiții în viață vor pieri definitiv în cursul evenimentelor de la Armaghedon. Partenerul neconvertibil i se dorește, prin urmare, moartea "în timp util", cât mai grabnica dispariție fizică, după cum, în familii cu educație firească, partenerii își doresc viață cât mai îndelungată. Aceasta nu este nicidecum exagerare pasională, ci tristă realitate, recunoscută chiar de Martori.

Iehovistul este obligat să observe cu strășnicie principiile morale fundamentale, să fie fără prihană, să se distanțeze vizibil de obiceiurile firești, considerate păcătoase.

Frica de nimicire, frica de primejdia **reală** a excluderii din comunitate, impune o morală heteronomă adesea

inumană. Martorii se abțin de la distracții, ca să nu păteze onoarea Organizației teocrate. Martorii nu au voie să fumeze.

Ei respectă cu tărie porunca vetero-testamentară de a nu consuma sânge. Consumul cărnii este permis numai dacă la sacrificare s-au luat măsuri speciale de eliminare a sângelui. Consumul cărnii animalelor ucise prin strangulare sau împușcare e interzisă. De asemenea sunt interzise conservele, mezelurile, tabletele de orice fel, preparate farmaceutice cu sânge sau cu extract de sânge.

Transfuziile de sânge sunt interzise și blamate. Temeiul doctrinar pentru atitudinea rigoristă față de consumul de sânge este din Vechiul Testament, și anume 1 Moise 9.3 și urm.; 3 Moise 3.17; 17.13 și urm.; 1 Sam. 14.32 și urm.; Fapte 15.26 și urm.;

La israeliți, interdicția se baza pe credința că sângele este purtătorul sufletului animal. În afară de aceasta, la sacrificările rituale, animalul era oferit divinității ca suplinire

pentru om. Sângele animalului sacrificat avea, din acest motiv, semnificație sacrală.

La creștini, motivația aceasta a dispărut încă din antichitate. În Coloseni 2.16 se anulează toate interdicțiile alimentare. *Anacronismul atitudinii față de sânge își evidențiază caracterul deosebit de dăunător în cazul necesității unor transfuzii. Aici raportul credinciosului de confesiune teocrată cu semenul, cu aproapele, trece de-a dreptul în contrariul iubirii creștinești. Martorii nu numai că refuză să doneze, dar resping hotărât, chiar și în primejdie de moarte, să primească sânge prin transfuzie.*

Efectuarea de transfuzii de către medicii de confesiune iehovistă în cazul unor pacienți "necredincioși" sau de altă confesiune, e lăsată în seama conștiinței medicului respectiv. La fel comercializarea produselor cu sânge de către negustori sau măcelari iehoviști, vânzarea acestor produse către "necredincioși" e lăsată la latitudinea fiecărui Martor.

Lucrurile se complică pentru Martorii care află că manipulează produse în compoziția cărora intră sânge sau substanțe extrase din sânge. Anumite cleiuri, aminoacizi, insecticide, sorturi de hârtie se fabrică prin utilizarea industrială a sângelui de abator. La decantarea apei se folosește sânge, la fabricarea placajului se utilizează clei pe bază de albumină sangvină. De asemenea anumite piei, tot felul de mobile, capsule de închis butelii, bumbacul – nu sunt străine de substanțe sangvine.

Situația Martorilor nu e numai ridicolă, ci și tragică. Organizația lor i-a dezrădăcinat din lumea conviețuirii cu semenii și i-a transpus într-o lume cu acces interzis. Ei ar trăi deplin abia în "împărăția" lor fantastică. În lumea reală ei **nu au voie să intre și în lumea lor imaginară ei nu pot intra.**

BOICOTAREA CELUI EXCLUS

Disciplina comunității religioase e menținută cu mijloace inflexibile. Păcatul repetat e pedepsit cu excluderea. Cel exclus e boicotat. Nici un Martor nu are voie să-i întindă mâna, să-l salute, să vorbească cu el sau să-l primească în casă.

Accesul la adunarea publică a Martorilor nu i-l poate interzice nimeni, dar dacă se încumetă să participe! Va fi tratat ca inexistent.

Lucrurile se complică dacă martorii fideli sunt nevoiți să aibă cu el raporturi de muncă. Organizația recomandă credincioșilor schimbarea locului de muncă.

Situația se preschimbă în dramă, când cel exclus este partener de căsnicie cu o Martoră, sau cea exclusă e soția unui Martor. Se recomandă menținerea legăturilor matrimoniale, dar comuniunea spirituală se întrerupe fără îndurare. Dezbaterea problemelor confesionale, studiul cotidian al Bibliei, rugăciunea de masă nu se mai fac în prezența sa.

Cel exclus e izolat, disprețuit, tratat ca un venetic fără să i se recunoască drepturile de divorț. În caz că partea exclusă e doar logodită, partea cealaltă trebuie să anuleze logodna. Dacă cununia are totuși loc, de cele mai multe ori se exclude și cealaltă parte.

Oricine sfidează boicotul este exclus din Organizație și din Împărăție. Dacă cel exclus își regretă păcatele, poate fi reprimit după un timp, dar nu va mai obține niciodată o misiune, o demnitate, o slujbă de supraveghere.

MĂRTURIA MARTORILOR

Martorii lui Iehova se știu chemați să depună mărturie, să vestească Împărăția, să misionarizeze lumea. Un excelent aparat de instruire în instituții speciale și în familie îi pregătește pe fiecare membru al Organizației teocrate ca predicator, ca vestitor al Evangheliei despre Împărăție.

Vestirea este suprema obligație și poruncă a martorului, astfel că ori credinciosul este concomitent și un predicator, un bun propagandist al cultului său, ori este exclus și nu mai avem de a face cu el ca aderent al Mișcării. **Martori pasivi nu există.**

Rațiunea de a fi a martorului este aceea de a depune mărturie, permanent și pretutindeni la vreme potrivită sau nepotrivită, în fața celor dispuși să-l asculte sau nu, în fața "cezarilor" și în fața oamenilor de rând.

A cere Martorilor lui Iehova să înceteze cu prozelitismul și propaganda religioasă, înseamnă a le cere să renunțe la confesiunea lor. Este singurul lucru la care nu pot renunța fără să înceteze de a fi Martor al lui Iehova. Cei ce sunt nevoiți să aibă relații cu ei, profesionale, juridice, administrative, se plâng adesea că "nu se poate comunica cu ei", că "predică încontinuu" etc. Comportamentul acesta autist e rezultatul unei îndelungi și intensive prelucrări doctrinare.

Mecanismul său nu poate fi demontat nici cu forța, nici cu un apel la rațiune, ci doar cu **metode hermeneutice**, cu metode care presupun "un joc în deplasare", **pe teren doctrinar.** Subliniem această recomandare, întrucât ea este valabilă pentru fenomenul neoprotestant în ansamblu, dar ea devine imperioasă în cazul Martorilor lui Iehova, dacă vrem să evităm metodele ineficiente.

Metoda hermeneutică în tratarea fenomenului, exegeza în comun a Bibliei de către educator și educabil, poate să înceapă deosebit de eficient în cazul Martorilor lui Iehova chiar cu **demontarea autodenumirii lor**, de la care pleacă motivații decisive pentru comportament. Martorii susțin că ei se numesc după Iehova, numele propriu al lui Dumnezeu, pentru că biserica, întreaga creștinătate a uitat acest nume, l-a scos din rugăciunea de slavă, datorată lui Dumnezeu, ceea ce echivalează cu o încălcare flagrantă a poruncii a doua din Decalog.

Martorilor le-ar fi fost revelat acest nume în 1926. *Dumnezeu vrea să fie chemat pe nume. Martorii să vestească aceasta în întreaga lume. Dumnezeu se justifică în ziua de sfârșit a istoriei cosmocrate ca ființa supremă cu identitate precisă.*

Cât de "precisă", aceasta va rezulta din demonstrația noastră în cursul abordării hermeneutice, când vom arăta că *acest nume nici nu apare în Biblie*. Vechiul Testament (textul masoretic) conține un nume ortografiat numai în consoane יהוה "YHWH" . Rostirea s-a făcut eufemistic. Adonai (Domnul). Filologii au demonstrat că aici trebuie citit "Yahveh", însemnat în ebraica biblică "Cel ce este".

Răspunzând la întrebarea lui Moise "care este numele lui?" (2 Moise 3.13), Dumnezeu se prezintă - *Eu sunt cel ce sunt*. "Vei răspunde copiilor lui Israel astfel. cel ce se numește Eu sunt, m-a trimis la voi" (2 Moise 3.14). În versetul următor (2 Moise 3.15) Biblia ebraică formulează Yhvh" (...m-a trimis la voi).

Din punct de vedere fonetic, Yahveh sună aproape identic cu "a fi" (HYH), de unde concluzia că numele propriu al lui Dumnezeu, uitat din pricina scrierii consonantice, a rostirii eufemistice și a discontinuității tradiției, are semnificația unei definiri tautologice a existenței. Eludând eufemistic numele lui Dumnzeu, israeliții înșiși au folosit cuvântul Elohim (El, Eloah, Elohim) sau Adonai (Domnul), întâi în rostirea textului cu semnele YHVH, mai târziu și în manuscrisele copiate.

În ortografierea Septuagintei, precum și în traducerile de mai târziu, rostirea Adonai a fost generalizată. Astăzi numai traducerile științifice ale Bibliei păstrează forma Yahveh. Scrierea incorectă "Yehova" a apărut în jurul anului 1100 d.Hr., din ignoranța traducătorilor, introducându-se în grupul de consoane vocalele "e", "o" și "a" din Adonai.[11]

[11] Primul "e" vine după o convenție fonetică a limbii ebraice: A(e)donai.

Primul care a susținut în mod eronat numele "Yehova" ca nume propriu al lui Dumnezeu a fost Petrus Galabinus, confesorul papei Leon al X-lea în 1518.

În ceea ce privește Noul Testament, aici nu apare nici un YHVH. Iisus însuși, fiind iudeu, va fi spus "Adonai". În textele koine ale Noului Testamet, Hristos folosește termenul "Kirios", adică Domnul (Adonai).

Dar și pe teren doctrinar poate fi demontat întregul specific iehovist al sectei, și credem că efortul merită să fie făcut, întrucât aceasta reduce caracterul fanatic, antisocial și anarhic al comportamentului celor care au ajuns sub influența Organizației teocratice, aceștia nemaidispunând de criterii obiective pentru reformularea motivațiilor religioase.

În sine, creștinismul biblic nu este anarhic, ci oferă credinciosului suficiente temeiuri pentru atitudine socială și sociabilă.

DISPUTA DOCTRINARĂ CU MARTORII

Spre deosebire de celelalte culte creștine, Martorii lui Iehova interpretează Biblia fără discernământ hristocentric și fără istoricitate.

De pe poziții protestante li se reproșează următoarele. Toate textele sunt nivelate și considerate egale ca importanță, indiferent de "distanța" lor față de personajul hristic. Cartea *Estera* are aceeași valabilitate cu *Evanghelia după Ioan*, genealogiile și legile levitice apar ca fiind tot atât de importante ca și "Predica de pe munte" a lui Iisus. Totul e inspirat de Dumnezeu și are valoare egală. De aici caracterul predominant al Vechiului Testament în doctrina lor, trăsătură iudaizantă a învățăturii iehoviste.

Noul Testament, cu volumul său mai redus față de Vechiul Testament, nu ocupă nicidecum vreun loc privilegiat, ca la celelalte confesiuni creștine.

Exegeza nu e hristocentrică și s-ar putea demonstra pe alocuri că nu e nici măcar creștină. Miezul panoramei biblice îl formează la Martori, o schemă calendaristică, o cronologie, planul istoriei mântuirii cu decăderea de la paradis și ascensiunea către paradis - **totul fiind orientat către Mileniul teocratic** de la capătul istoriei cosmocrate a omenirii.

Iehovismul actual s-a constituit în urma unei schisme a adventismului și păstrează trăsături comune cu acesta, în parte grosolan exagerate, mai ales hiliasmul. Din pricina nivelării textului biblic, Martorii pot desprinde din context părți considerabile ale Scripturii sacre în vederea unor interpretări specifice.

Pentru ei, Scriptura nu mai constituie un tot organic cu centru și periferie, cu ansamble sistematic integrate și exegetic inteligibile doar considerate împreună, ci un corp pur sumativ din care poate fi decupat orice pe felii de importanță egală. **Arbitrariul** caracterizează apoi și recompunerea fragmentelor, alăturarea lor pentru fundamentarea oricărei

afirmații apostate sau stupide, cerute de sistemul învățăturii lor particulariste.

Întrucât aspirația lor cea mai fierbinte este paradisul terestru al făgăduitei împărății de o mie de ani, **ei subordonează totul unei idei în fond prea lumești,** în numele căreia devin apoi anarhiști în cunoscuta postură paradoxală a expectativei organizate și cel mult misionare, unei dogme, în numele căreia riscă conflictul pasiv cu structurile sociale, cu toate formele de guvernământ, cu toate bisericile, cultele, sectele, fiind pretutindeni și în toate timpurile persecutați, prigoniți, martirizați și gata să suporte eroic orice, inclusiv moartea, numai să nu piardă dreptul de cetățenie în apropiata "Împărăție".

Măsurile "energice" împotriva lor sunt lipsite de sens și au dat întotdeauna rezultate contrare. În SUA au fost prigoniți pentru că nu salutau drapelul, dar numărul lor creștea brusc după fiecare proces, în Germania nazistă s-a încercat exterminarea lor în lagărele de concentrare, pentru că

s-au opus războiului și refuzau serviciul militar, dar s-au refăcut repede în perioada postbelică și numărul lor continuă să crească.

Țările comuniste au interzis iehovismul pentru refuzul de a satisface datoriile sociale, ca de pildă serviciul militar, dar viața internă de cult, precum și activitatea prozelită a continuat în subteran.

Numai pe tărâm doctrinar pot fi combătuți cu oarecare succes prin reducerea specificului lor întâi de toate la religiozitate creștină, la formele conforme cu textele esențiale ale Bibliei (de ex. Ioan 3.15-16 și 18) practicate în cadrul cultelor creștine, reducerea cerințelor afectiv-valorizatoare urmând să se desfășoare într-o etapă ulterioară.

Am amintit mai sus de "nivelarea" textelor sacre, care implică o evoluție aproape necreștină, iudaizantă a cultului. O altă critică vizează interpretarea profeției biblice după modelul "umbrelor".

Relatările Bibliei prefigurează, ca niște umbre, evenimentele "reale" ale viitorului eshatologic. Privit dinspre prezent ca moment al revelației, vedem "umbra" evenimentului care se apropie luminat dinspre viitor. Poziția exegetică este tipic eshatologică, dar Martorii folosesc această metodă pentru exemplificarea proceselor din arena mondială, pe care le consideră proorocite în Biblie. Ei pleacă de la prezent și caută explicații în proorociri, introducând viziunea lor în exegeză.

Evenimentele apar dublate ca "tip" și "prototip". *Tipul* se află în dimensiunea (timpul) exhatologică, *prototipul* e relatat de textul biblic.

Să luăm un exemplu ceva mai complex. Noe și arca sa de la 1 Moise 6-8 reprezintă prototipul profetic al salvării. La vremea sa, Noe era "umbra" lui Iisus, salvatorul propriu-zis și prezis în diferite forme de comunicare, prin viu grai, prin fapte, prin întâmplări. Iisus era "tipul", perechea împlinirii aspirației de mântuire. Arca prefigura noua ordine hristică,

identică cu Organizația teocrată care acordă protecție față de "potopul" eshatologic, adică marea bătălie de nimicire a omenirii neconvertite la iehovism.

Dacă această exegeză mai pare plauzibilă, ceea ce urmează este cu totul forțat.

Nevasta lui Noe, care prefigura "turma mică", adică pe cei 144.000 de aleși – conducătorii sectei – "mireasa lui Hristos"; celor trei fii ai lui Noe împreună cu soțiile lor le corespund "ceilalți", "celelalte oi", mulțimea de salvați care vor popula partea terestră a Împărăției teocrate.

Mai departe, Avraam îl prefigurează de asemenea pe Hristos. Egiptul din Biblie este "prototipul" lumii lui Satan, Canaan prefigurează Mileniul, Babilon prefigurează Organizația lui Satan. Nimicirea bisericilor actuale (culte religioase "demonizate") e prefigurată de potop. Ilie și Ioan, cei doi "Martori", prefigurează pe Martorii lui Iehova care și-au împlinit opera între anii 1878-1918. Revărsarea Duhului la Rusaliile neotestamentare ar fi prima împlinire a profeției de

la Ioel 3.1-4 și în același timp prefigurarea marii reconstrucții a Organizației iehoviste după criza primului război mondial. Nebucadențar este prototipul lui Satan, Belșețar prefigurează forțele politice și comerciale, Daniel prefigurează pe Martorii lui Iehova etc. În felul acesta întreaga Scriptură e transformată într-o carte de oracole, fiecare eveniment relatat prefigurând o împlinire. Din noianul de evenimente contemporane sunt alese acele exemple care se potrivesc cvasi-alegoric unor texte biblice. Evenimentele sunt apoi substituite, sub formă de prototipuri, prefigurări, respectivelor texte, din care vor fi recuperate ca proorociri împlinite.

Martorii lui Iehova se slujesc de o Biblie în traducere proprie.[12] În această traducere ei au introdus întregul specific al viziunii lor doctrinare. De exemplu termenul grec "Kyrios" (Domnul) e tradus cu Iehova; versetele care sprijină dogma

[12] *New World Translation of the Holy Scriptures*, New York 1961, text revizuit în 1970. Ediția în limba germană a apărut la Viena în 1971. O ediție în limba română nu cunoaștem.

trinității sunt cu meșteșug adaptate monoteismului lor riguros.

Iisus Hristos nu mai apare ca divinitate, ci ca primă creatură a lui Dumnezeu. Duhul Sânt își pierde trăsăturile de persoană și devine o forță impersonală. În mod constant este eliminată, din versiunea lor, "universalitatea" voinței de conciliere a lui Dumnezeu.

Cu un Dumnezeu care vrea să ierte pe toată lumea, sectanții nu ar avea ce face. Ce s-ar alege de privilegiile lor, din dualismul lor ontologic, valoric și moral, dacă Dumnezeu i-ar iubi într-adevăr pe vameși, pe femeile cu moravuri ușoare, pe soldații români, pe politicieni, pe ne-martori! Numai Organizația teocrată va fi salvată, numai cei 144.000 vor guverna împreună cu Hristos. Textele care îndeamnă la propovăduire pentru salvarea tuturor sunt limitate cu termeni restrictivi, ca de pildă "unii" sau"dintre toți" etc. Să luăm un exemplu: Matei 28.19 spune: *Duceți-vă și faceți ucenici pe toate neamurile*. Traducerea sectantă corectează aici "din toate

neamurile". Un alt exemplu: Ioan 12.32: *Şi după ce vor fi înălţat de pe pământ, voi atrage la mine pe toţi oamenii.* Traducerea sectantă ajustează: "oamenii din toate categoriile". În loc de "cruce" apare "stâlp", în loc de "biserică", "comunitate (ekklesia) stă "organizaţia".

Dar ceea ce, de pe poziţii creştine, li se reproşează ca cel mai grav păcat este deformarea eretică arian-nestoriană a hristologiei. Iisus apare ca o creatură a lui Dumnezeu, şi nicidecum ca persoană divină preexistentă. Iisus a fost un Martor al lui Iehova, deosebit de disciplinat, spus, ascultător până la jertfa supremă. El s-a jertfit ca răscumpărare pentru ceilalţi Martori ai lui Iehova. El este întemeietorul Organizaţiei teocrate şi nu cumva a creştinismului ca religie! El s-a consacrat acestei opere din clipa botezului în Iordan, după care a început,ca orice martor, să depună mărturie, să vestească Împărăţia, să instruiască şi să organizeze.

Iisus s-a urcat pe tronul ceresc în anul 1914 şi va conduce bătălia de la Armaghedon, în care va nimici

societatea umană actuală, **în sens fizic,** cruțând doar pe Martorii lui Iehova, împreună cu care va întemeia Împărăția lui Dumnezeu. *Hristosul Martorilor lui Iehova este răzbunătorul, nimicitorul, călăul sângeros al tuturor oamenilor din afara sectei.*

Despre un Hristos milostiv și iubitor, ca în creștinism și Noul Testament, ei par să nu fi auzit nimic. Despre un Dumnezeu-Tată, chintesență a cruțării, îndurării și iubirii, cum e propovăduit pe baza Scripturii neotestamentare în toate confesiunile creștine, inclusiv cele protestante, ei par să nu știe nimic. De unde și înverșunarea lor fanatică în apărarea doctrinei lor, de proveniență "revelată", a comportamentului lor care decurge din doctrină, neînduplecarea, martirismul lor în păstrarea dreptului de cetățenie într-o "Împărăție" imaginară, drept tot imaginar, dobândit prin calitatea de membru al unei secte foarte real răspândită în întreaga lume, cu o conducere centralizată, ostilă statului de drept și "cosmocrată".

Am putea relua problema motivațiilor acestei atitudini, acestei energii iraționale a motivațiilor subiective, pentru că de cauze sociale și determinism ne vom ocupa într-o lucrare consacrată doctrinelor.

Motivațiile bineînțeles că nu se constituie doar din erori filologice și exegeze greșite ale textelor sacre. Martorul e întărit în credința sa întâi de instinctul autoconservării, de incapacitatea de a accepta dispariția individualității. De fapt, întâi a fost torturat Russell de frica chinurilor veșnice din infern. Russell nu a reușit nicidecum să se împace cu existența infernului. Dacă ar fi reușit să surmonteze sentimentul oroarei față de iad, el ar fi răzbit, ca și alți reformatori, la ideea unui Dumnezeu milostiv. Dar pe acesta el nu l-a văzut în Scriptură din pricina flăcărilor iadului, așa că, pentru un timp, el a renunțat chiar la Biblie.

Când s-a reîntors la ea, avea deja viziuni și convingeri proprii. El contesta continuitatea vieții de după moarte și existența unui loc de pedepse veșnice. Frica lui a dispărut, dar

în dezvoltările ulterioare ale doctrinei, ea a fost reintrodusă și cultivată ca **frică față de aneantizare**, mult mai eficace decât frica față de iad, pentru că moartea este o realitate "vizibilă" și o posibilitate permanentă, pe când iadul e doar dogmă.

Oroarea din neant e mai eficace în întreținerea fanatismului, mai ales că e compensată de imaginea unui paradis terestru, deci mai puțin ireal decât "iadul".

În afară de aceasta, poate fi demonstrat că mulți sataniști, adică aparținenți ai unor culte care slujesc prin ritual, doctrină și crez pe acest personaj negativ al creștinismului, acceptă, cu motivația faustiană, infernul de după moartea biologică. Pentru Martori aceasta este imposibil întrucât, conform doctrinei lor,există numai nimicire totală, anihilarea ca alternativă la paradis și, în prealabil, ca alternativă la Organizația Teocrată.

Printre motivațiile care decurg din doctrină vom întâlni deci cel puțin două. 1. teama de exterminare și 2.nădejdea în paradisul terestru. Lumea actuală fiind condamnată la pieire,

nu mai valorează nimic. Suferințele pe care le poate provoca ea, sunt trecătoare. Fericirile ei la fel.

De aceea Martorii nu participă la partide politice, la conspirații. Acțiunea lor, zelul lor se submite exclusiv propagandei religioase.

În rest, poziția lor e de expectativă, de așteptare înfrigurată a apropierii iminente a sfârșitului care s-ar putea să-i găsească neîmplinind poruncile "de sus".

PREZENTAREA AUTORULUI

AMINTIRI DESPRE FILOSOFUL BRUNO WÜRTZ

de

Marcel Chelba

L-am cunoscut la Universitatea din Timişoara, în perioada anilor 1985-1986.

Eram în ultimul an de facultate, la Facultatea de Fizică, dar eram pasionat mult mai mult de filosofie decât de fizică. De fapt, nu venisem la Fizică decât pentru a mă edifica asupra unor probleme filosofice asupra cărora ştiam bine că Facultăţile de Filosofie din ţară - ideologizate, la vremea aceea, până la refuz - nu îmi puteau da nici un răspuns. Aşa se face că, la un moment dat, devenisem mai cunoscut şi mai apreciat printre studenţii şi profesorii de la Filologie decât printre cei de la Fizică. Frecventam în mod constant cursurile şi seminariile de *istorie a filosofici* ale d-lui Viorel Coţescu. Eram un membru activ şi al cercului său de filosofie.

Iată de ce, până la urmă, trebuia să mă întâlnesc şi cu dl. Würtz.

Nu puteam să văd pe coridorul Universității din Timișoara un afiș care anunța o conferință pe tema „New Age" sau „Creștinism și totalitarism în filosofia lui Emst Bloch" și să nu mă duc.

Nu știam nimic despre persoana d-lui Würtz. Nu era un „profesor notoriu", ci doar un „cercetător obscur" în cadrul unui Institut de Cercetări al Academiei Române, cu sediul la Universitate.

Ei bine, am fost impresionat de erudiția, rigoarea analizelor, profunzimea observațiilor și, mai ales, de *curajul lui intelectual* - nedisimulat, ca la alți intelectuali ai vremii, în spatele unor sofisticate artificii literare (*șopârle*, cum se spunea în jargonul vremii). Omul acesta le spunea aproape pe șleau.

Conferința lui despre Emst Bloch era de fapt o *critică filosofică*, în sensul cel mai autentic al termenului, la adresa creștinismului și comunismului, deopotrivă.

Ideea centrală era că ambele promiteau *fericirea*, la Escaton (la *sfârșitul indefinit al istoriei*), în schimbul *abdicării noastre tocmai de la libertatea de conștiință cu care ne-a înzestrat Dumnezeu* și *delegării oricărei competențe morale sau intelectuale unei aristocrații politice (eclesiastice)*. Ce vreți mai exploziv decât atât?

Pe coridor, după încheierea acestei fulminante conferințe, l-am interpelat, i-am spus că mi-a plăcut lucrarea dumnealui și că aș vrea să îl

consult în anumite probleme filosofice. Răspunsul lui prompt şi fără nici un fel aere sapienţiale a fost că *pot să-l vizitez oricând şi că biblioteca lui, dacă vreau, îmi stă la dispoziţie.*

Din păcate, nu a fost să fie. Viaţa ne-a despărţit înainte de a ne împrieteni.

Au urmat *evenimentele din decembrie* şi eu, luat de valul capitalismului sălbatic din România, nu l-am mai căutat. În 1998, dacă nu mă înşel, l-am cunoscut întâmplător pe unul din cei doi fii ai lui, pe care îl cheamă tot Bruno Würtz. El mi-a spus că tatăl său a murit la scurt timp după Revoluţie, răpus de o boală suspectă.

Regret că nu am apucat să îl cunosc pe filosoful Bruno Würtz mai bine.

Nu ştiu ce a fost el pentru fostul PCR sau fosta Securitate, dar sunt sigur că a fost un partener serios de dialog pentru Dumnezeu.

Oricum, nu ştiu ca Banatul să fi dat, până la el, un filosof mai mare şi mai autentic.

Nu am cunoscut în Timişoara, în cei 11 ani pe care i-am petrecut acolo, decât patru mari inteligenţe veritabile: Eduard Pamfil, Viorel Colţescu, Bruno Würtz şi Gheorghe I. Tohăneanu.